

Natuurtoets Kleizuwe 105A
Vreeland

11 mei 2010

Verantwoording

Titel Natuurtoets Kleizuwe 105A Vreeland
Opdrachtgever Driessen Vreeland B.V.
Projectleider drs. S. (Simone) Bremer
Auteur(s) drs. A.J.A. (Adrie) van Hooff
Projectnummer 4702319
Aantal pagina's 40 (exclusief bijlagen)
Datum 11 mei 2010
Handtekening

Colofon

Tauw bv
Vestiging Amsterdam
Zekeringstraat 43 g
Postbus 20748
1001 NS Amsterdam
Telefoon (020) 606 32 22
Fax (020) 684 89 21

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Kenmerk R001-4702319AIH-irb-V02-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
Samenvatting	7
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding en doel.....	9
1.2 Natuurbeschermingswetgeving	9
2 Plangebied en ontwikkeling	11
2.1 Ligging plangebied	11
2.2 Huidige en toekomstige situatie	12
3 Toetsing Flora- en Faunawet.....	15
3.1 Methode	15
3.2 Verwachte soorten	15
3.2.1 Vaatplanten	16
3.2.2 Grondgebonden Zoogdieren	16
3.2.3 Vleermuizen	17
3.2.4 Vogels	17
3.2.5 Reptielen	17
3.2.6 Amfibieën	18
3.2.7 Vissen.....	18
3.2.8 Dagvlinders	18
3.2.9 Libellen	18
3.2.10 Overige ongewervelden	19
3.3 Samenvatting verwachte tabel 2/3- soorten	19
3.4 Toetsing effecten op soorten.....	20
3.4.1 Vleermuizen	20
3.4.2 Vogels	20
3.4.3 Reptielen	20
3.4.4 Amfibieën	20
3.4.5 Vissen.....	21
3.5 Conclusies Flora- en Faunawet.....	21
3.5.1 Nader onderzoek Rugstreepad	22
3.5.2 Nader onderzoek Ringslang en Heikikker en Huismus	22
3.5.3 Nader onderzoek vleermuizen	23

3.5.4	Nader onderzoek vissen.....	23
4	Toetsing Natuurbeschermingswet 1998	25
4.1	Werkwijze	25
4.2	Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen	25
4.3	Toetsing effecten.....	27
4.3.1	Mogelijke effecten	27
4.3.2	Habitattypen	27
4.3.3	Habitatrichtlijnsoorten.....	28
4.3.4	Vogelrichtlijnsoorten	29
4.4	Conclusies toetsing Natuurbeschermingswet 1998	30
5	Toetsing EHS en gemeentelijk natuurgebied Dode Vechtarm	31
5.1	Werkwijze	31
5.2	EHS gebieden	31
5.3	Toetsing effecten.....	32
5.4	Dode Vechtarm	33
5.5	Conclusies.....	33
6	Conclusies en aanbevelingen	35
6.1	Flora- en Faunawet	35
6.2	Natuurbeschermingswet 1998.....	35
6.3	Ecologische Hoofdstructuur en Dode Vechtarm	36
6.4	Aanbevelingen.....	36
7	Literatuur.....	39

Bijlage(n)

1. Natuurbeschermingswetgeving

Samenvatting

Op de locatie van Biomassa bewerkingsbedrijf Driessen Vreeland B.V., gelegen aan de Kleizuwe 105A te Vreeland, wordt een nieuwe woonwijk gerealiseerd. Op het ruim 4,9 ha grote terrein worden maximaal 60 nieuwe woningen gebouwd. Tauw B.V. heeft de beoogde ontwikkeling getoetst aan de Natuurbeschermingswetgeving. Uit deze toetsing is gebleken dat de ontwikkeling geen effect heeft op gebieden beschermd door de Natuurbeschermingswet of die zijn aangewezen als EHS. De ontwikkeling heeft mogelijk wel effect op soorten binnen het plangebied die door de Flora- en Faunawet worden beschermd.

Voor de soortgroepen vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vlindersen, libellen en overige ongewervelden wordt met zekerheid geconcludeerd dat de beoogde ontwikkeling geen negatief effect veroorzaakt. Voor de Huismus is een nestinspectie noodzakelijk, voor overige soorten broedende vogels moet rekening worden gehouden met het broedseizoen. Voor vleermuizen, reptielen en amfibieën is in elk geval nader onderzoek nodig. Voor vissen is alleen nader onderzoek noodzakelijk als de sloten in het plangebied worden aangetast.

In de onderstaande tabellen staan de conclusies en consequenties samengevat. In de volgende hoofdstukken wordt een uitgebreide toelichting van deze conclusies gegeven.

Tabel Samenvatting conclusies

Wetgeving	Mogelijke effecten	Nader onderzoek	Ontheffing of vergunning
<i>Flora- en Faunawet</i>	Ringslang, Rugstreeppad en Heikikker	Ja, onderzoek bij oevers en Pitrusvegetaties	Afhankelijk van uitkomst nader onderzoek
<i>Flora- en Faunawet</i>	Vleermuizen, Huismus	Ja nabij Woonhuis en oude bomen	Afhankelijk van uitkomst nader onderzoek
<i>Flora- en Faunawet</i>	Vissen	Alleen als sloten worden aangetast	Afhankelijk van uitkomst nader onderzoek
<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	Geen	Geen	Geen
<i>Ecologische Hoofdstructuur</i>	Geen	Geen	Geen

Tabel Samenvatting consequenties planning

Nader onderzoek	Waar	Wanneer	Duur onderzoek (veldbezoeken+uitwerking)	Duur aanvraag ontheffing
<i>Rugstreeppad</i>	Oevers en Pitrusvegetaties	3 veldbezoeken in mei of juni	4 weken	6 maanden
<i>Ringslang, Heikikker</i>	Oevers en Pitrusvegetaties	3 veldbezoeken in maart of april	4 weken	6 maanden
<i>Vleermuizen, Huismus (1 bezoek)</i>	Bij bebouwing en bomen	4 veldbezoeken: in april, juni, juli en september	6 maanden	6 maanden
<i>*Vissen</i>	Sloten	1 veldbezoek in het voorjaar (water 10°C)	4 weken	6 maanden

* Nader onderzoek naar vissen is alleen nodig als de sloten worden aangetast.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Op de locatie van Biomassa bewerkingsbedrijf Driessen Vreeland B.V., gelegen aan de Kleizuwe 105A te Vreeland, wordt een nieuwe woonwijk gerealiseerd. Op het ruim 4,9 ha grote terrein worden maximaal 60 nieuwe woningen gebouwd.

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Reeds tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of mogelijk sprake is van effecten waarvoor een mitigatie- en/of ontheffingsplicht geldt en of voldoende ecologisch mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen kunnen worden.

In opdracht van Biomassa bewerkingsbedrijf Driessen Vreeland B.V. heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de ontwikkeling van de woonwijk te Vreeland .

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de vragen:

- Welke natuurbeschermingswetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden, en wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Natuurbeschermingswetgeving

De huidige natuurbeschermingswetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en Faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en Faunawet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

De planologische bescherming van gebieden aangemerkt als *Ecologische Hoofdstructuur* vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen. Een uitgebreide beschrijving met betrekking tot natuurbeschermingswetgeving is opgenomen in bijlage 1.

Het plangebied ligt in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen dat tevens, gedeeltelijk, is aangewezen als EHS. Verder liggen de EHS-gebieden de Vecht en Buitenplaats Vreedendorst in de nabijheid van het plangebied.

Omdat het plangebied nabij beschermd natuurgebied ligt én de aanwezigheid van beschermde soorten niet op voorhand kan worden uitgesloten is voor de beoogde ontwikkeling zowel gebiedsbescherming als soortbescherming van toepassing.

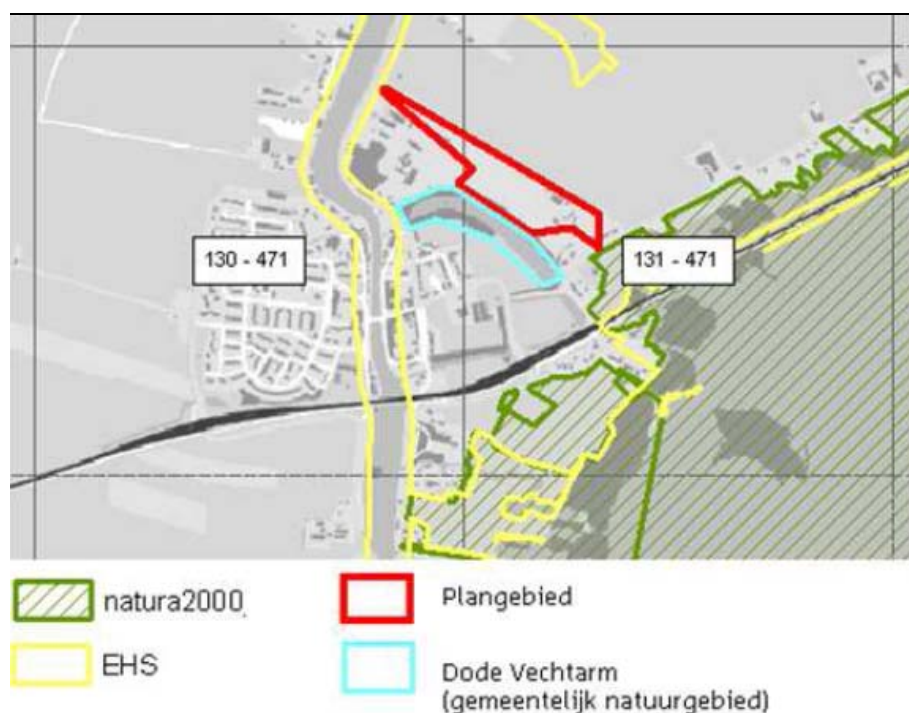
Samengevat is voor de beoogde ontwikkeling de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- Flora- en Faunawet
- Natuurbeschermingswet 1998
- Ecologische Hoofdstructuur

2 Plangebied en ontwikkeling

2.1 Ligging plangebied

Om (globale) locaties aan te duiden wordt in de ecologie veel gebruik gemaakt van een raster van kilometerhokken, zogenaamde RD-coördinaten. Verspreidingsgegevens van dier- en plantensoorten worden veelal per kilometerhok gedocumenteerd. Het plangebied ligt in de kilometerhokken 130-471 en 131-471. Onderstaande figuur geeft de ligging van het plangebied en kilometerhokken weer.

Figuur 2.1 Ligging plangebied (globaal begrensd)

2.2 Huidige en toekomstige situatie

Huidige situatie

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit een opslagterrein van Driessen Vreeland B.V.. Het terrein wordt gebruikt voor de opslag van hout, grond, stenen, containers etc. Daarnaast zijn enkele schuren, een kantoor en een woonhuis met tuin in het plangebied aanwezig. Het plangebied wordt in het zuiden en noorden begrensd door een weg, in het noorden grenst een bedrijventerrein aan het plangebied.

Ten het oosten van het plangebied liggen open weilanden met sloten. Ten westen van het plangebied ligt een zoom van beschermingswaardige oude bomen, deze bomen liggen tussen het plangebied en de Dode Vechtarm. De Dode Vechtarm en de bomen zijn in bestemmingsplan aangewezen als natuurgebied en als Beschermd Dorpsgezicht. Aangezien deze bomen en de Dode Vechtarm buiten het plangebied liggen, blijft dit gebied onaangetast. In figuur 2.2 wordt een impressie van het plangebied gegeven.

Toekomstige situatie

Op het terrein wordt een woonwijk gerealiseerd. Hiervoor worden maximaal 60 woningen gebouwd inclusief daarbijhorende voorzieningen als toegangswegen, tuinen, straatverlichting etc. De planvorming van de woonwijk bevindt zich nog in een vroeg stadium. Een verdere uitwerking van de toekomstige situatie is daardoor niet mogelijk. Voor toetsing aan de Natuurbeschermingswetgeving is dit ook niet noodzakelijk. Bij de ontwikkeling van een woonwijk, ongeacht de uiteindelijke inrichting, kunnen onderstaande effecten optreden op natuurwaarden. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke effecten tijdens de werkzaamheden en de permanente effecten na de realisatiefase. Deze mogelijke effecten zijn in de volgende hoofdstukken getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving.

Mogelijke tijdelijke effecten:

- Geluid/trillingen bij grondwerken
- Licht tijdens de bouwfase
- Verhoogde aanwezigheid en beweging van mensen

Mogelijke permanente effecten:

- Afbraak van gebouwen
- Kap van bomen
- Verwijderen van struweel
- Demping van watergang
- Effecten door menselijke aanwezigheid, licht, geluid, verkeer en bebouwing door nieuwe woningen
- Verdwijnen van bedrijventerrein daardoor minder bedrijfsactiviteit o.a. door zware machines en vrachtwagentransport

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied.

Het plangebied wordt gebruikt voor opslag van verschillende materialen waaronder hout (boven). Het plangebied heeft ook drassige delen met o.a. Pitrus (rechtsonder). De westgrens wordt gevormd door een zoom met beschermingswaardige bomen (linksonder) deze bomen blijven door de ontwikkeling onaangetast.

Kenmerk R001-4702319AIH-irb-V02-NL

3 Toetsing Flora- en Faunawet

3.1 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens.

- Een oriënterend veldbezoek op 27 januari 2010
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data
- Vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket

Het oriënterende veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Bij alle ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie ten aanzien van de aanwezige soorten niet altijd te geven. Door de inzet van ter zake deskundige ecologen wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advieswerk geven en ecologisch onderzoek verrichten, opgericht met als doel de kwaliteit van ecologische advisering te verbeteren.

Op basis van het oriënterende veldbezoek, habitateisen van soorten en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ontwikkeling is vervolgens getoetst op deze selectie van soorten.

Ten aanzien van vigerend beleid, soortspecifieke informatie en andere gegevens is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Een totaaloverzicht van deze bronnen is opgenomen in hoofdstuk 6.

3.2 Verwachte soorten

In de Flora- en Faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie tabellen beschermde soorten: tabel 1- soorten (niet bedreigd), tabel 2-soorten (beschermde) en tabel 3-soorten (strikt beschermd). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd.

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het gebied waarin het plangebied ligt met wisselende mate van volledigheid is onderzocht op het voorkomen van de verschillende soortgroepen uit de drie beschermingscategorieën.

Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Op basis van habitateisen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden.

3.2.1 Vaatplanten

Volgens het Natuurloket zijn de kilometerhokken waarbinnen het plangebied ligt, goed onderzocht op vaatplanten. Binnen de kilometerhokken is één tabel 2- of 3-soort aangetroffen.

Bij het oriënterende veldbezoek (27 januari 2010) is een indruk verkregen van de aanwezige standplaatsen en is gekeken naar de aanwezige soorten vaatplanten. In het plangebied is een Grote kaardenbol aangetroffen, dit is een tabel 1-soort, hiervoor geldt voor de beoogde ontwikkeling een vrijstelling. Gezien het gebruik van het plangebied als opslagterrein worden in het grootste deel van het plangebied geen beschermde vaatplanten verwacht. In het noordelijk deel vindt, gezien de aanwezige vegetatie, een minder intensief gebruik van het terrein plaats. Hier zijn vegetaties met Pitrus te vinden, wat wijst op vochtige omstandigheden met wisselende waterstanden. Pitrus wordt in natuurgebieden als een probleem gezien o.a. omdat Pitrus zeldzame plantensoorten verdringt. In deze vegetaties worden daarom geen beschermde plantensoorten verwacht. Omdat de sloten in het plangebied tweejaarlijks worden geschoond waarbij de oeervegetatie wordt verwijderd is het voorkomen van beschermde soorten planten aan de oevers uitgesloten. Een nader onderzoek naar beschermde vaatplanten is daarom niet nodig.

3.2.2 Grondgebonden Zoogdieren

Volgens het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken slecht onderzocht op beschermde zoogdieren. Binnen de kilometerhokken zijn drie tabel 2- of 3- soorten aangetroffen. Het Natuurloket maakt geen onderscheid in grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, de aangetroffen soorten kunnen daarom ook vleermuizen betreffen (zie volgende paragraaf).

In het nabij gelegen Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen komen de Noordse woelmuis en de Waterspitsmuis voor. Zowel de Noordse woelmuis als de Waterspitsmuis leven in waterrijke gebieden met een dichte vegetatie. Echter, de dichtstbijzijnde leefgebieden van de Noordse woelmuis ligt op meer dan 2 km afstand, aan de andere kant van de Wijde Blik. Vanwege de afstand en tussenliggende barrières, wordt deze soort niet binnen het plangebied verwacht. De Waterspitsmuis kent een grotere verspreiding in de Vechtstreek. Bij de Alembertskade op ongeveer 500 meter afstand tot het plangebied is de Waterspitsmuis aangetroffen (Atlas van de Natuur in de Vechtstreek, 2005).

De sloten en de oevers binnen het plangebied worden echter tweejaarlijk geschoond waarbij oevervegetatie wordt verwijderd. Hierdoor is geen geschikt leefgebied voor de Waterspitsmuis aanwezig in de vorm van oevers met dichte vegetaties. Gelet op de terreinkenmerken van het plangebied wordt de aanwezigheid van beschermde soorten zoogdieren (tabel 2/3) binnen het plangebied uitgesloten.

3.2.3 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. In het woonhuis en de bomen in het zuidelijk deel van het plangebied kunnen vaste verblijfplaatsen vleermuizen aanwezig zijn. De omgeving van het plangebied is in de vorm van bossen en open waterrijke gebieden, zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De volgende soorten komen in de omgeving van het plangebied voor: Baardvleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis Gewone en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis. Het voorkomen van deze soorten vleermuizen in het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

3.2.4 Vogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en Faunawet een bijzondere status. Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit een opslagterrein waar gezien het gebruik en de terreinkenmerken geen geschikte broedlocaties voor vogels aanwezig zijn. Het woonhuis, de tuin, de weinig gebruikte delen van het terrein en de (riet)oevers kunnen zijn geschikte broedlocaties voor vogels.

Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van de volgende vogelsoorten jaarrond beschermd: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif, Zwarte wouw [LNV, 2009]. In het plangebied kunnen Huismussen broeden van de overige soorten zijn geen geschikte rust- en verblijfplaatsen aangetroffen. Vanwege de bedrijfsactiviteiten op het terrein is voor de meeste soorten ook geen voldoende rust in het plangebied aanwezig.

3.2.5 Reptielen

Volgens het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken slecht tot matig onderzocht op het voorkomen van reptielen. In de kilometerhokken is één tabel 2- of 3-soort aangetroffen. Gelet op verspreidingsgegevens en leefgebied, betreft het hier de Ringslang.

De drassige delen met pitrus, en de sloten(oevers) kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied van de Ringslang. De strooiselhopen in het plangebied kunnen dienst doen als overwinterings- en broedplaatsen voor de Ringslang. Overige soorten beschermde reptielen worden niet binnen het plangebied verwacht.

3.2.6 Amfibieën

Volgens het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken matig onderzocht op het voorkomen van amfibieën. In de kilometerhokken is één tabel 2- of 3-soort aangetroffen.

In de omgeving van het plangebied komen de Rugstreepad en Heikikker voor. De steen-, hout- en strooiselhopen kunnen een overwinterplaats zijn voor deze beschermde amfibieën. De drassige gedeelten van het plangebied met Pitrus kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van deze soorten. Het voorkomen van de Heikikker en Rugstreepad binnen het plangebied kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Gelet op verspreidingsgegevens en biotoopeisen wordt het voorkomen van andere beschermde amfibieën (tabel 2/3) binnen het plangebied uitgesloten.

3.2.7 Vissen

Volgens het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken niet onderzocht op het voorkomen van beschermde vissoorten.

In het nabij gelegen Natura 2000-gebied komen de volgende beschermde soorten vissen voor: Kleine modderkruiper, Grote modderkruiper, Bittervoorn en Rivierdonderpad. Het voorkomen van deze vissoorten beperkt zich niet tot het Natura 2000-gebied, de soorten kunnen verspreid over de Vechtstreek in sloten worden aangetroffen. De sloten binnen het plangebied kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied van deze soorten. De sloten binnen het plangebied zijn door het regelmatig schonen en de steile oevers minder geschikt voor de Grote modderkruiper, en Bittervoorn. Het voorkomen van de Kleine modderkruiper en de Rivierdonderpad kan echter niet op voorhand worden uitgesloten.

3.2.8 Dagvlinders

Diverse dagvlinders hebben in de Flora- en Faunawet een beschermde status. Op basis van verspreidingsgegevens worden binnen of nabij het plangebied geen beschermde dagvlinders verwacht (hoewel een enkel zwerfend exemplaar nooit is uit te sluiten). Gezien het karakter van de ingreep, en de afwezigheid van geschikt biotoop, is geen sprake van een negatief effect op populaties van beschermde dagvlinders.

3.2.9 Libellen

In het nabijgelegen Natura 2000-gebied komen de tabel 3-soorten Gevlekte witsnuitlibel en Groene glazenmaker voor. Overige soorten beschermde libellen worden niet in de omgeving van het plangebied verwacht. De Gevlekte witsnuitlibel komt voor in het Hol op 2 km afstand van het plangebied. Voor deze soort is de aanwezigheid van matig voedselrijke gevarieerde verlandingsvegetaties en een goede waterkwaliteit vereist. De Groene glazenmaker komt verspreid in het Natura 2000-gebied voor. Deze soort is gebonden aan het voorkomen van Krabbescheervelden waar de libel haar eieren op afzet.

Het plangebied voldoet niet aan de ecologische vereisten van deze soorten. De Gevlekte witsnuitlibel en de Groene glazenmaker worden daarom niet binnen het plangebied verwacht. Hoewel een zwervend exemplaar nooit kan worden uitgesloten is, gelet op de afwezigheid van geschikt biotoop, geen sprake van een negatief effect op beschermde soorten libellen.

3.2.10 Overige ongewervelden

In het nabijgelegen Natura 2000-gebied komen de tabel 3-soorten Brede geelgerande waterroofkever, Gestreepte waterroofkever, en de Platte schijfhoren (slak) voor. De Brede geelgerande waterroofkever is een soort van grote wateren als meren. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig. De Gestreepte waterroofkever komt ook voor in grote plassen maar wordt ook in plantenrijke sloten aangetroffen. De Platte schijfhoren komt voor in plantenrijke sloten. Door het regelmatig schonen van de sloten in het plangebied wordt de watervegetatie regelmatig verwijderd. Hierdoor bestaat binnen het plangebied geen geschikt leefgebied voor de Gestreepte waterroofkever en Platte schijfhoren. Beschermde soorten ongewervelden worden niet binnen of in de omgeving van het plangebied verwacht.

3.3 Samenvatting verwachte tabel 2/3- soorten

In onderstaande tabel zijn de zwaarder beschermde soorten opgenomen (Flora- en Faunawet tabel 2 en 3). De licht beschermde soorten (tabel 1) waarvoor een vrijstelling geldt, zijn niet genoemd.

Tabel 3.1 Beschermde soorten (tabel 2/3) mogelijk voorkomend in het plangebied

Soortgroep	Verwachte soorten (tabel 2/3)
Flora	Geen
Zoogdieren	Geen
Vleermuizen	Baardvleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis Gewone en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis
Vogels (broedvogels)	Verschillende soorten
Vogels (vaste verblijfplaatsen)	Huismus
Reptielen	Ringslang
Amfibieën	Rugstreeppad, Heikikker
Vissen	Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad
Dagvlinders	Geen
Libellen	Geen
Overige ongewervelden	Geen

3.4 Toetsing effecten op soorten

3.4.1 Vleermuizen

Het woonhuis wordt gesloopt waardoor nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is. Het nader onderzoek stelt vast of in het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig, of een door het ministerie van LNV goedgekeurd mitigatieplan.

3.4.2 Vogels

Binnen het plangebied kunnen verschillende vogels broeden. De woning en schuren bieden mogelijk geschikte nestgelegenheid voor de Huismus. Nesten van de Huismus zijn jaarrond beschermd. Het voorkomen van nesten van de Huismus kan niet op voorhand worden uitgesloten. Jaarrond beschermde verblijfplaatsen van andere soorten vogels zijn niet aangetroffen. Als de sloop van gebouwen en het verwijderen van vegetatie en bomen en heiverzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden heeft de beoogde ontwikkeling geen verstrend effect op broedende vogels en wordt de Flora- en Faunawet niet overtreden.

Braakliggende terreinen kunnen geschikt broedbiotoop bieden voor grondbroedende vogels als Scholekster. Het is aan te raden om het terrein niet in het broedseizoen braak te laten liggen, maar om dan aanéngesloten werkzaamheden uit te voeren zodat vogels worden ontmoedigd om binnen het plangebied te broeden.

3.4.3 Reptielen

In de omgeving van het plangebied komt de Ringslang voor en in het plangebied is geschikt leefgebied voor de soort aanwezig. Door de beoogde ontwikkeling wordt mogelijk geschikt leefgebied van de Ringslang vernietigd. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of het plangebied een belangrijk onderdeel is van het leefgebied van de Ringslang. Voor het vernietigen van (belangrijk) leefgebied van de Ringslang is een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig.

3.4.4 Amfibieën

In de nabije omgeving van het plangebied komen de Heikikker en de Rugstreeppad voor. De Pitrusvegetaties in het plangebied bieden geschikt leefgebied voor deze soorten. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of het plangebied een belangrijk onderdeel is van het leefgebied van deze soorten. Voor het vernietigen van (belangrijk) leefgebied van de Heikikker en Rugstreeppad is een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig.

Braakliggende terreinen zijn een geliefd leefgebied voor de Rugstreeppad. Het is aan te raden om voordat de ontwikkeling start maatregelen te nemen om de Rugstreeppad uit het plangebied te weren.

Zodra een Rugsteepad wordt aangetroffen zonder dat hiervoor een ontheffing van de Flora- en Faunawet voor is verleend worden de werkzaamheden namelijk stopgezet omdat anders de Flora- en faunawet wordt overtreden.

3.4.5 Vissen

De sloten in het plangebied bieden mogelijk geschikt leefgebied voor de Kleine modderkruiper en de Rivierdonderpad. Als de sloten door de beoogde ontwikkeling worden aangetast is nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten in het plangebied noodzakelijk. Voor het vernietigen of verstoren van het leefgebied of doden van deze soorten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig.

3.5 Conclusies Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden.

Op dit moment is nog niet vast te stellen of voor de beoogde ontwikkeling een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig is. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het plangebied is hiervoor noodzakelijk.

Voor de Huismus is een inspectie naar nesten noodzakelijk. Voor overige soorten broedvogels moet rekening worden gehouden met het broedseizoen. Voor vleermuizen, reptielen en amfibieën is in elk geval nader onderzoek nodig. Voor vissen is alleen nader onderzoek noodzakelijk als de sloten in het plangebied worden aangetast. Voor de overige soortgroepen wordt geconcludeerd dat geen beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn.

In onderstaande tabel is samengevat voor welke soortgroepen het nader onderzoek kan worden gecombineerd en wanneer het nader onderzoek plaats dient te vinden. Vervolgens wordt een korte toelichting van het nader onderzoek gegeven.

Tabel 3.2 Nader onderzoek Flora- en Faunawet

Nader onderzoek	Waar	Wanneer
<i>Rugstreepad</i>	Oevers en Pitrusvegetaties	3 veldbezoeken in mei of juni
<i>Ringslang, Heikikker</i>	Oevers en Pitrusvegetaties	3 veldbezoeken in maart of april
<i>Vleermuizen, Huismus</i>	Bij bebouwing en bomen	4 veldbezoeken: in april, juni, juli en september
<i>*Vissen,</i>	Sloten	1 veldbezoek in het voorjaar (water (water 10°C)

**Nader onderzoek vissen alleen nodig bij aantasting sloten*

3.5.1 Nader onderzoek Rugstreepad

Voor het vaststellen van de aanwezigheid van de Rugstreepad zijn in totaal 3 inventarisatieronden noodzakelijk, bestaande uit 2 avondbezoeken en 1 bezoek overdag. De Rugstreepad heeft tijdens de voortplantingsperiode een goed herkenbare roep. Het uitvoeren van inventarisatieronden vindt in vergelijking met de Heikikker later in het seizoen plaats namelijk in de maanden mei en juni, waarbij rekening wordt gehouden met de meest gunstige weersomstandigheden. Deze zijn van groot belang voor de betrouwbaarheid van de inventarisatieresultaten.

3.5.2 Nader onderzoek Ringslang en Heikikker en Huismus

Het onderzoek naar de Ringslang bestaat enkel uit zichtwaarnemingen. Het uitvoeren van inventarisatierondes vindt plaats in de maanden maart en april, waarbij rekening wordt gehouden met de meest gunstige weersomstandigheden., deze zijn van groot belang voor de betrouwbaarheid van de inventarisatieresultaten. Het nader onderzoek is te combineren met het nader onderzoek naar de Heikikker (zie onderstaand).

De Heikikker is een soort die zich vroeg in het voorjaar voortplant. De Heikikker heeft een eigen roep waaraan hij tijdens de voortplantingsperiode goed aan te herkennen is. Voor het vaststellen van de aanwezigheid van de Heikikker zijn in totaal 3 inventarisatie ronden noodzakelijk, bestaande uit 2 avondbezoeken en 1 bezoek overdag. Het uitvoeren van inventarisatierondes vindt plaats in de maanden maart of april.

Tegelijkertijd kan het plangebied worden gecontroleerd op het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de Huismus.

3.5.3 Nader onderzoek vleermuizen

De inventarisatie naar vleermuizen richt zich voornamelijk op het lokaliseren van verblijfplaatsen. Dit gebeurt door middel van vier veldbezoeken tijdens zonsopgang- en/of zonsondergang. De onderzoeksperiode loopt van april tot en met september. De methode volgt vleermuisprotocol (april 2009) van het Netwerk Groene Bureaus. Dit protocol is door het Ministerie van LNV erkend als de betrouwbare methode voor het vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen.

3.5.4 Nader onderzoek vissen

Tijdens één veldbezoek (duur één dag) worden de sloten met schepnetten en elektrische apparatuur gecontroleerd op het voorkomen van beschermde soorten. Voor het onderzoek is toestemming van de visrechthebbende noodzakelijk, dit is de eigenaar van het water.

Kenmerk R001-4702319AIH-irb-V02-NL

4 Toetsing Natuurbeschermingswet 1998

4.1 Werkwijze

Natura 2000-gebieden (bestaande uit Vogel- of Habitatrichtlijngebieden) en Beschermd Natuurmonumenten worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998.

Het plangebied ligt nabij het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of activiteiten moet altijd inzichtelijk worden gemaakt of (significant) negatieve effecten optreden. Deze effectbepaling wordt gedaan in een zogenaamde 'Voortoets'. De Voortoets heeft drie mogelijke uitkomsten:

1. Er is met zekerheid géén sprake van negatieve effecten: er is geen vergunning noodzakelijk
2. Er kan niet worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden, maar deze effecten zijn niet significant negatief. Er is een nader onderzoek noodzakelijk waarin inzichtelijk wordt gemaakt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Wanneer de effecten voor het Bevoegd Gezag aanvaardbaar zijn, dan wordt een vergunning verleend met daarin mogelijk bepaalde voorschriften of beperkingen
3. Er is sprake van negatieve effecten én deze zijn mogelijk significant negatief: één of meer van de instandhoudingdoelstellingen worden mogelijk geschaad. Er is een zogenaamde 'Passende Beoordeling' noodzakelijk, gevolgd door een vergunningprocedure

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag of het optreden van negatieve effecten al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten. Hiertoe is in kaart gebracht voor welke habitattypen of soorten het Natura 2000-gebied een bijzondere waarde heeft en wat de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied zijn. Op basis van de bij Tauw aanwezige expertise en beschikbare literatuur wordt een uitspraak gedaan of het optreden van (significant) negatieve effecten al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten.

Een nadere beschrijving van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in bijlage 1.

4.2 Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen

Gebiedsbeschrijving

Het Natura 2000-gebied bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de Utrechtse Heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen. Enkele plassen zijn aanzienlijk verdiept door zandwinning. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden. Van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten bosgebieden naar meer open landschap van graslanden, rietlanden en trilvenen. Van oost naar west bestaat een gradiënt in toenemende kwel.

Het Natura 2000-gebied is een belangrijk gebied voor soorten van rietmoerassen. Belangrijke natuurwaarden zijn de begroeiingen van open water, de trilvenen, de grote oppervlakte aan moerasbos, populaties moeras- en watervogels, populaties van de Noordse woelmuis, grote aantallen foeragerende vleermuizen en een aantal vissoorten. Het Natura 2000-gebied behoort tot één van de belangrijkste laagveenmoerassen van Nederland.

Kwalificerende habitattypen en soorten en instandhoudingdoelen

Het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen is aangewezen vanwege de aanwezigheid van de onderstaande kwalificerende habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten.

Tabel 4.1 Instandhoudingsdoelstellingen Oostelijke Vechtplassen

= Behoudsdoelstelling

> Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

	Oppervlakte	Kwaliteit	Populatie	Draagkracht aantal
Habitatype				
H3140 Kranswierwateren	>	>		
H3150 Meren met krabbenscheer	>	>		
H4010B Vochtige heiden	=	=		
H6410 Blauwgraslanden	=	>		
H7140A Trilvenen	>	>		
H7140B Veenmosrietlanden	>	>		
H7210 Galigaanmoerassen	>	>		
H91D0 Hoogveenbossen	=	=		
Habitatsoort				
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>	
H1082 Gestreepte waterroofkever	>	>	>	
H1134 Bittervoorn	=	=	=	
H1149 Kleine modderkruiper	=	=	=	
H1163 Rivierdonderpad	=	=	=	
H1318 Meervleermuis	=	=	=	
H1340 Noordse woelmuis	>	>	>	
H1903 Groenknolorchis	=	=	=	
H4056 Platte schijfhoren	=	=	=	

Vogelrichtlijnsoort

Broedvogel			
Roerdomp	>	>	5
Woudaapje	>	>	10
Purperreiger	=	=	40
Porseleinhoen	=	=	8
Zwarte Stern	>	>	80
IJsvogel	=	=	6
Snor	=	=	150
Rietzanger	=	=	880
Grote karekiet	=	=	50
Niet-broedvogel			
Aalscholver	=	=	geen
Kolgans	=	=	920
Grauwe Gans	=	=	1200
Smient	=	=	2800
Krakeend	=	=	40
Slobeend	=	=	80
Tafeleend	=	=	120
Nonnetje	=	=	20

4.3 Toetsing effecten

4.3.1 Mogelijke effecten

De volgende effecten kunnen door de beoogde ontwikkeling mogelijk optreden:

Tijdelijke effecten:

- Geluid/trillingen bij grondwerken
- Licht tijdens de bouwfase
- Verhoogde aanwezigheid en beweging van mensen

Permanente effecten:

- Effecten door menselijke aanwezigheid, licht, geluid, verkeer en bebouwing door nieuwe woonwijk

4.3.2 Habitattypen

De habitattypen in de Oostelijke Vechtplassen zijn in 2008 geïnventariseerd ten behoeve van de Atlas Natura 2000 Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen (Van 't Veer & Hoogenboom, 2008). Hiervoor is gebruik gemaakt van de best beschikbare verspreidingsgegevens.

De habitattypen Kranswierwateren, Meren met Krabbenscheer en Veenbos komen ten zuiden van de N201 voor op ongeveer 0,5 tot 1 km afstand van het plangebied. Alle overige habitattypen liggen op een grotere afstand tot het plangebied (tenminste 2 km).

Voor verschillende habitattypen bestaat een overmaat aan stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied. Een overmaat aan stikstof zorgt er onder andere voor dat bijzondere planten van voedselarme omstandigheden verdwijnen. Hierdoor verslechtert de kwaliteit van het habitatype. Een toename in stikstofdepositie, zorgt er voor dat de overmaat aan stikstof nog groter wordt en moet daarom worden beschouwd als een mogelijk significant effect. De woonwijk kan een toename in woonverkeer veroorzaken met de daarbij horende stikstofdepositie. Goudappel Coffeng B.V. heeft onderzoek gedaan naar de verwachte verkeersintensiteit indien maximaal 60 woningen worden gerealiseerd. De toename in verkeer beperkt zich tot personenauto's en is beperkt. De huidige bedrijfsactiviteiten op het terrein maakt gebruik van zware machines, in de toekomstige situatie vinden deze activiteiten niet plaats. De beoogde ontwikkeling veroorzaakt daardoor met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid geen toename in stikstofdepositie die meetbare effecten op de habitattypen veroorzaakt.

Gelet op de afstand tot de habitattypen, de tussenliggende bebouwing, wegen en het doordat de beoogde ingreep geen effect heeft op de ecologische omstandigheden binnen het Natura 2000 gebied (vochttoestand, zuurgraad, voedselrijkdom, inundatie, zoutgehalte etc), kan worden uitgesloten dat de beoogde ontwikkeling een effect heeft op de habitattypen van de Oostelijke Vechtplassen.

4.3.3 Habitatrichtlijnsoorten

De ontwikkeling heeft geen effect op de omvang of kwaliteit van het leefgebied van deze soorten binnen het Natura 2000-gebied. Vanwege de tussenliggende wegen (Kleizuwe en N201) en bebouwing veroorzaakt de beoogde ontwikkeling geen verstoring of verslechtering van het leefgebied van deze soorten binnen het Natura 2000-gebied. Gelet op de huidige bedrijvigheid en bebouwing op het terrein en omgeving is het met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat geen toename optreedt in geluid, trillingen, licht of menselijke aanwezigheid die meetbare effecten veroorzaken op de populaties van de habitatrichtlijnsoorten. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn daarom uitgesloten.

Enkele soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen worden via de Flora- en Faunawet ook buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied beschermd. Hiervoor verwijzen we naar het voorgaande hoofdstuk.

4.3.4 Vogelrichtlijnsoorten

De grens tot het Natura 2000 gebied is ongeveer 20 meter. Het Natura 2000-gebied begint aan de andere kant van de Kleizuwe. De vogelrichtlijnsoorten in de Oostelijke Vechtplassen zijn in 2008 geïnventariseerd ten behoeve van de Atlas Natura 2000 Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen. Het dichtstbijzijnde leefgebied van broedvogels, zijn de broedlocaties van de Grote Karekiet net ten zuiden van de N201 aan de Wijde Blik. Deze broedlocaties liggen op ongeveer 500 meter van het plangebied. De broedgebieden van de overige vogelsoorten liggen op grotere afstanden van het plangebied. Voor enkele soorten zijn echter uitbreidingsdoelstellingen opgesteld, hiervoor moeten nieuwe geschikte leefgebieden aanwezig zijn.

Gelet op de huidige bedrijvigheid en bebouwing op het terrein en omgeving is het met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat geen toename optreedt in geluid, trillingen, licht of menselijke aanwezigheid die meetbare effecten veroorzaken op de populaties van de vogelsoorten binnen het Natura 2000-gebied. Uitbreiding van leefgebied van soorten die gevoelig zijn voor menselijke verstoring zal met zekerheid niet plaatsvinden aan de grenzen van het Natura 2000-gebied waar op dit moment deze verstoring al optreedt. Een significant verstorend of een verslechterend effect op het leefgebied van vogelsoorten is daardoor uitgesloten. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn daarom uitgesloten.

Verkeer

Omdat ook in de huidige situatie verkeer gebruik maakt van de Kleizuwe zijn de vogelsoorten reeds gewend aan het verkeer op deze weg. Vogels kunnen wennen aan verkeer vanwege het voorspelbare karakter ervan. Zo zijn langs de drukke N201 onder andere broedende Grote Karekieten aangetroffen. Bovendien liggen de belangrijkste leefgebieden van de vogelsoorten niet in dit gedeelte van het Natura 2000-gebied (Atlas Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen, 2009). Uitbreiding van leefgebied van soorten die gevoelig zijn voor verkeer zal met zekerheid niet plaatsvinden aan de grenzen van het Natura 2000-gebied waar op dit moment deze verstoring al optreedt. Een significant verstorend of een verslechterend effect op het leefgebied van vogelsoorten is daardoor uitgesloten.

Recreatie

Verstoring door een toename in recreatie kan alleen generiek worden onderzocht, hiervoor zijn o.a. van belang de bevolkingsgroei, bevolkingssamenstelling (vergrijzing/verjonging) en recreatieve voorzieningen binnen en buiten het Natura 2000-gebied. Daarom is alleen een kwalitatieve benadering mogelijk van de effecten door een toename in recreatie door de nieuwe woonwijk.

Aangezien de beoogde ontwikkeling niet voorziet in recreatieve voorzieningen in of nabij het Natura 2000-gebied treden directe effecten door een toename in recreatie niet op. Mensen uit deze woonwijk maken gebruik van bestaande recreatieve voorzieningen (wandel-, fietspaden, bootverhuur) binnen het Natura 2000-gebied. Belangrijke ontsluitingen naar het Natura 2000-gebied liggen niet in de nabijheid van de nieuwe woonwijk. Gelet hierop en gelet op de relatief kleine omvang (maximaal 60 woningen) draagt de nieuwe woning niet bij aan een toename in recreatie die tot meetbare effecten leidt op de instandhoudingsdoelstellingen.

4.4 Conclusies toetsing Natuurbeschermingswet 1998

Het optreden van (significant) negatieve effecten op kwalificerende habitattypen en soorten van het Natura 2000-gebied kan *met zekerheid* worden uitgesloten. Het is niet noodzakelijk een nader onderzoek uit te voeren. Omdat met zekerheid geen sprake is van significante effecten is een passende beoordeling evenmin noodzakelijk. Een vergunning van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet nodig.

5 Toetsing EHS en gemeentelijk natuurgebied Dode Vechtarm

5.1 Werkwijze

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of ingrepen in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is sprake van planologische bescherming via ruimtelijke procedures in het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het stelsel van de Wro gaat ervan uit dat plannen van een hogere overheid doorwerken naar lagere overheden. Overheden zijn gehouden aan bescherming van de EHS via een Planologische Kernbeslissing in de Nota Ruimte; voor (particuliere) initiatiefnemers van (ruimtelijke) ingrepen in de EHS is het gemeentelijk bestemmingsplan het bindende ruimtelijk plan. Bij een ruimtelijke ingreep in de EHS is het bepalen van effecten op de EHS noodzakelijk. Zie bijlage 1 voor een nadere beschrijving van toetsing aan de EHS.

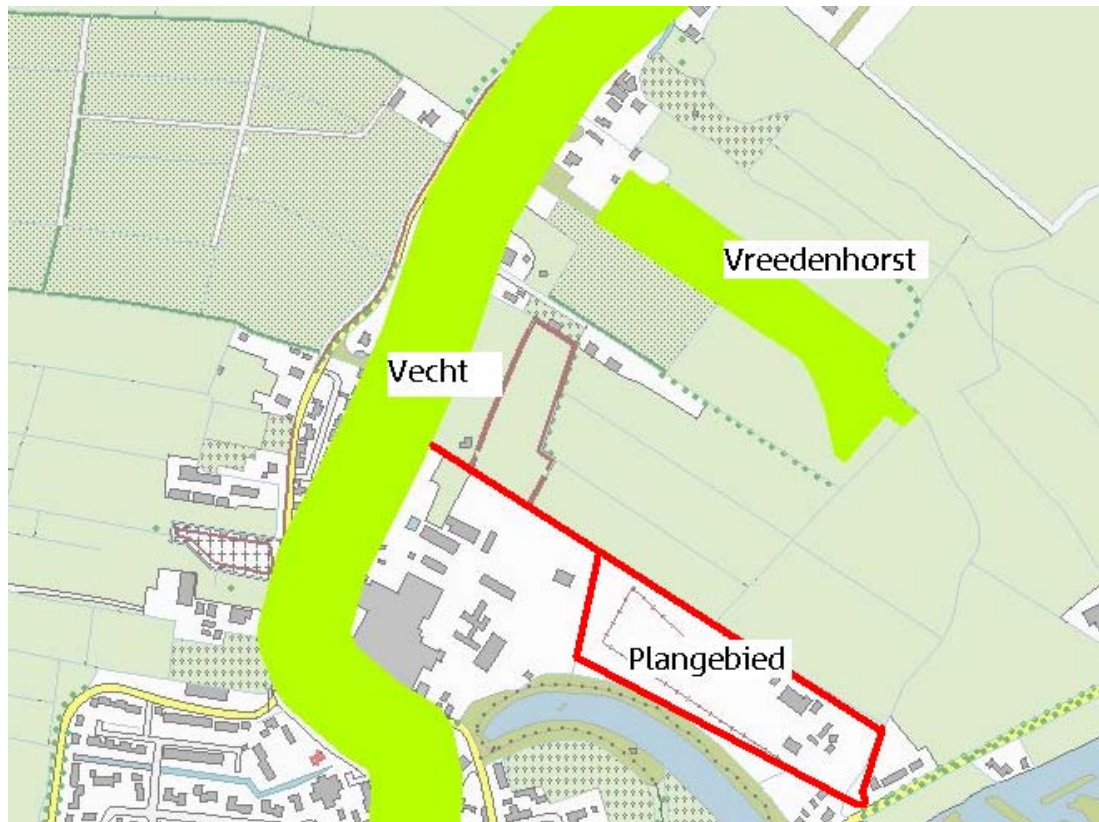
De toetsing aan de EHS omvat het bepalen van mogelijke aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Als wezenlijke kenmerken en waarden definieert de Nota Ruimte actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied.

Het plangebied grenst aan de Dode Vechtarm, dit natuurgebied is niet aangewezen als EHS. De Dode Vechtarm is echter wel in het bestemmingsplan aangewezen als natuurgebied en als Beschermd Dorpsgezicht. De effecten op de natuurwaarden van de Dode Vechtarm zijn daarom wel in dit hoofdstuk meegenomen.

5.2 EHS gebieden

De EHS gebieden die overlappen met het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen worden in deze toetsing buiten beschouwing gelaten. De doelen van het Natura 2000-gebieden komen overeen met de wezenlijke kenmerken en waarden van deze EHS gebieden. Aangezien geen effect optreedt op het Natura 2000-gebied is een effect op deze EHS gebieden uitgesloten.

In de nabijheid van het plangebied liggen de volgende EHS gebieden: de Vecht en de Buitenplaats Vreedenhorst. In onderstaande figuur is de ligging van het plangebied ten opzichte van deze EHS gebied weergegeven.

Figuur 5.1 Ligging plangebied (rood) ten opzichte van EHS (lichtgroen)

5.3 Toetsing effecten

Wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS

De wezenlijke waarden en kenmerken van de Vecht betreffen met name de gevarieerde oeverlanden met overjarig rietland en nat soortenrijk grasland.

Het landgoed Vreedenhorst ligt in Polder Dorssewaard. De graslanden (3 ha) worden begrensd als nieuwe natuur, waarbij het natuurdoel zich richt op (half) natuurlijk grasland.

Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken

Het plangebied ligt wel in de nabijheid maar niet binnen de begrenzing van de EHS. De beoogde ontwikkeling heeft geen invloed op de ecologische randvoorwaarden die nodig zijn voor overjarig rietland en soortenrijke grasland. Deze ecologische randvoorwaarden betreffen het oppervlaktewaterpeil (overstromingen voor overjarig rietland), grondwaterstand, voedselrijkdom. Een aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS vindt daarom niet plaats.

5.4 Dode Vechtarm

De Dode Vechtarm bestaat uit open water dat wordt begrensd door een zoom van hoge oude bomen. De bomen zijn zeer waardevol, niet alleen vanwege de landschappelijke waarde maar ook als leefgebied voor verschillende soorten vogels en dieren. In enkele bomen zijn spechtenholen waargenomen. Het water van de Vechtarm is in combinatie met de bomenzoom zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de bomen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Het plangebied ligt buiten de Dode Vechtarm, een fysieke aantasting van het gebied vindt daarom niet plaats. Mogelijke effecten beperken zich tot geluid, trillingen, licht en menselijke aanwezigheid zowel tijdens de werkzaamheden als na de realisatiefase.

Gelet op de huidige bedrijvigheid op het terrein, zijn effecten door verstoring door geluid\trillingen en menselijke aanwezigheid uitgesloten. Vergeleken met de huidige situatie treedt geen verandering op die tot meetbare effecten leidt. Na de realisatiefase zorgt de woonwijk mogelijk wel voor meer lichtuitstraling dan in de huidige situatie. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Op de overige natuurwaarden zijn geen effecten door licht te verwachten.

In het kader van de Flora- en Faunawet wordt een vleermuisonderzoek uitgevoerd. De functie van de Dode Vechtarm voor vleermuizen en de effecten van de ontwikkeling hierop worden in dit nader onderzoek meegenomen.

5.5 Conclusies

Een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS is uitgesloten. Het is daarom niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen te nemen.

In een nader onderzoek wordt de functie van de Dode Vechtarm voor vleermuizen bepaald. Vervolgens worden de effecten van de ontwikkeling hierop vastgesteld. Op de overige natuurwaarden van de Dode Vechtarm treden geen effecten op.

Kenmerk R001-4702319AIH-irb-V02-NL

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Flora- en Faunawet

Op dit moment is nog niet vast te stellen of voor de beoogde ontwikkeling een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig is. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het plangebied is hiervoor noodzakelijk.

Voor de soortgroepen vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vlinders, libellen en overige ongewervelden wordt met zekerheid geconcludeerd dat de beoogde ontwikkeling geen negatief effect veroorzaakt. Voor de Huismus is een nestinspectie noodzakelijk, voor overige soorten broedende vogels moet rekening worden gehouden met het broedseizoen. Voor vleermuizen, reptielen en amfibieën is in elk geval nader onderzoek nodig. Voor vissen is alleen nader onderzoek noodzakelijk als de sloten in het plangebied worden aangetast.

In de onderstaande tabellen staan de conclusies en consequenties samengevat. In de volgende hoofdstukken wordt een uitgebreide toelichting van deze conclusies gegeven.

Tabel 6.1 Nader onderzoek Flora- en faunawet

Nader onderzoek	Waar	Wanneer	Duur onderzoek (veldbezoeken+uitwerking)	Duur aanvraag ontheffing
<i>Rugstreeppad</i>	Oevers en Pitrusvegetaties	3 veldbezoeken in mei- juni	4 weken	6 maanden
<i>Ringslang, Heikikker</i>	Oevers en Pitrusvegetaties	3 veldbezoeken in maart- april	4 weken	6 maanden
<i>Vleermuizen, Huismus (1 bezoek)</i>	Bij bebouwing en bomen	4 veldbezoeken: in april, juni, juli en september	6 maanden	6 maanden
<i>Vissen,</i>	Sloten	1 veldbezoek in het voorjaar (water 10°C)	4 weken	6 maanden

6.2 Natuurbeschermingswet 1998

Gelet op onderstaande is een effect op het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen uitgesloten:

- Het karakter van de ontwikkeling
- De ligging tussen bestaande woningen
- De tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied gelegen wegen Kleizuwe en N201
- De afstand tot de gevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten

Het optreden van (significant) negatieve effecten op kwalificerende habitattypen en soorten van het Natura 2000-gebied kan *met zekerheid* worden uitgesloten. Het is niet noodzakelijk een nader onderzoek uit te voeren. Omdat met zekerheid geen sprake is van significante effecten is een passende beoordeling evenmin noodzakelijk. Een vergunning van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet nodig.

6.3 Ecologische Hoofdstructuur en Dode Vechtarm

De beoogde ontwikkeling veroorzaakt met zekerheid geen aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Het is daarom niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen te treffen.

In een nader onderzoek wordt de functie van de Dode Vechtarm voor vleermuizen bepaald. Vervolgens worden de effecten van de ontwikkeling hierop vastgesteld. Op de overige natuurwaarden van de Dode Vechtarm treden geen effecten op.

6.4 Aanbevelingen

In verband met de doorgaans lange doorlooptijd voordat een ontheffing van de Flora- en Faunawet wordt verkregen, wordt geadviseerd om zo spoedig mogelijk te starten met de daarvoor benodigde nadere onderzoeken.

Als het woonhuis wordt gesloopt of oude bomen worden gekapt dan is het aan te raden in april te beginnen met een vleermuisonderzoek. Een vleermuisonderzoek heeft namelijk een doorlooptijd van zes maanden.

Het is aan te bevelen om het plangebied zolang mogelijk in gebruik te houden, voorafgaand aan de ontwikkeling. Op die manier wordt voorkomen dat (beschermde) dieren zich vestigen in het tijdelijk in onbruik geraakte plangebied. Met name broedvogels van het open veld en van ruigtes en de Rugstreeppad kunnen zich snel vestigen. Op het moment dat een van deze soorten binnen het plangebied aanwezig is, is het verboden deze te verwijderen, aan te tasten, te verontrusten, etc.

Met de toekomstige inrichting van de plangebieden zou rekening gehouden kunnen worden met natuur in algemene zin. Zo kan voor de opvang van regenwater gebruik gemaakt worden van (zak)sloten met flauwe taluds. Op deze taluds kan bij een goed beheer op de overgangszone van water naar land een bijzondere vegetatie ontwikkelen. Bovendien bieden dergelijke zones mogelijkheden voor bijvoorbeeld amfibieën en libellen. In de nieuwe bebouwing kunnen voorzieningen gemaakt worden voor vleermuizen en vogels welke door de huidige nieuwbouwtechnieken (in algemene zin) dreigen te verdwijnen.

Ten aanzien van verlichting is het raadzaam om vooraf een verlichtingsplan op te stellen waarbij rekening wordt gehouden met natuurwaarden. Bij een nadere uitwerking zijn wij u hierbij graag van dienst.

Kenmerk R001-4702319AIH-irb-V02-NL

7 Literatuur

[Stichting Anemoon, 2008]

Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Documentnummer 200-13. Bennebroek, juni 2009.

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]
Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]
Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]
Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Melman, P., Baas, T., Scharringa, K., Thomassen, E., Van 't Veer, R., 2005]

Atlas van de natuur in de Vechtstreek

Landschap Noord-Holland

[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]

Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Van 't Veer, R., Hoogeboom, D., 2009]

Atlas Natura 2000 Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen

Bijlage

1

Natuurbeschermingswetgeving

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet beschermt een groot aantal in Nederland voorkomende wilde dier- en plantensoorten. Uitgangspunt van de wet is dat aantasting van de beschermde soorten moet worden voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een ontheffing worden verleend door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en Faunawet. Niet elke soort is even zwaar beschermd, er wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën:

- Tabel 1: Algemene en niet bedreigde soorten
- Tabel 2: Schaarse soorten
- Tabel 3: Meest zeldzame en bedreigde soorten

Naast deze drie groepen zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Tevens zijn vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele omgeving van een aantal soorten jaarrond beschermd (zie *Vogels*).

De Flora- en Faunawet bevat artikelen met bijbehorende verbodsbepalingen. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alléén toegestaan met een ontheffing van het Ministerie van LNV. De noodzaak tot het daadwerkelijk in bezit hebben van een goedgekeurd mitigatieplan of een ontheffing is gekoppeld aan de uitvoeringsfase.

Artikel 2: Zorgplicht ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

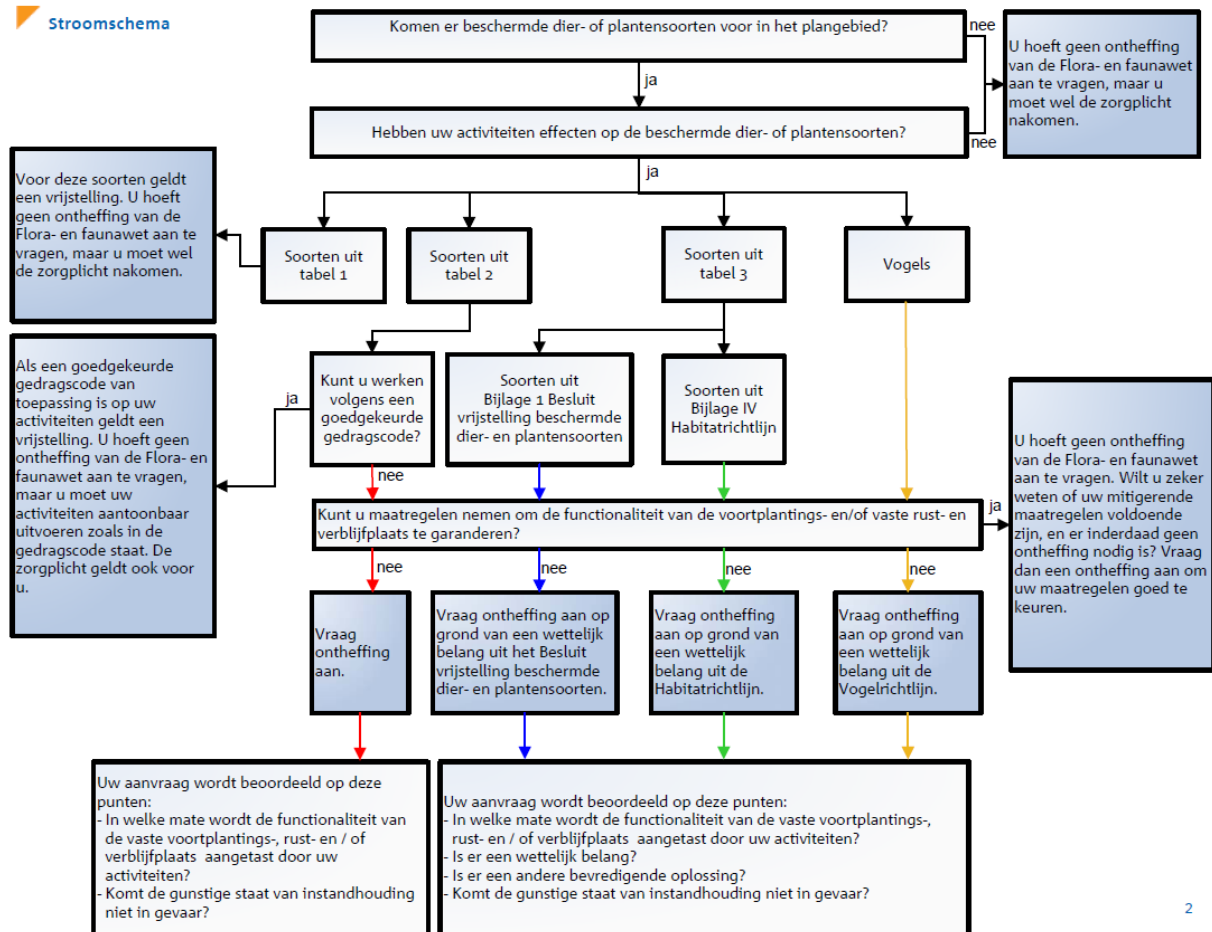
Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Bij bepaalde activiteiten en alleen voor soorten vermeld in tabel 1 geldt een vrijstellingsregeling. Voor de tabel 2 en 3 soorten is bij bepaalde activiteiten (zie onderstaand schema) ook geen ontheffing nodig wanneer deze worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van LNV goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode. Wanneer niet volgens een gedragscode gewerkt wordt en wanneer tabel 2 of 3-soorten worden aangetast, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden ter voorkoming van een overtreding van de verbodsbepalingen. Het verdient de sterke aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van LNV (in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag). Wanneer ook het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is,

dient een ontheffing te worden aangevraagd. Onderstaand is een stroomschema opgenomen met de bepalingen wanneer een mitigatieplan of ontheffing nodig is.

Stroomschema

Stroomschema Flora- en Faunawet [LNV, 2009]

Zoals weergegeven in het stroomschema, moet wanneer het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, een ontheffing worden aangevraagd. Het verkrijgen van een ontheffing is aan strikte voorwaarden gebonden. De exacte voorwaarden verschillen afhankelijk van de beschermde status van de soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd:

Tabel 1-soorten (algemene en niet bedreigde soorten)

Begin 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur in het kader van de Flora- en Faunawet in werking getreden. Hierin is geregeld dat een aantal algemene soorten, vanaf toen de tabel 1-soorten genoemd, bij bepaalde activiteiten verstoord mogen worden zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om de werkzaamheden 'Beheer en onderhoud', 'Bestendig gebruik' en 'Ruimtelijke ontwikkeling'. Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen,

kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor deze soorten. De zorgplicht is voor deze soorten echter onverminderd van toepassing.

Tabel 2-soorten (schaarse soorten)

Voor de tabel 2-soorten kan een mitigatieplan worden opgesteld (en goedgekeurd door het Ministerie van LNV in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien de activiteit een 'redelijk doel' dient en er geen afbreuk wordt gedaan aan de "gunstige staat van instandhouding" van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen altijd mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen. Voor initiatiefnemers die beschikken over een door het Ministerie van LNV geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor de tabel 2-soorten eveneens een vrijstelling.

Tabel 3-soorten (zeldzame en bedreigde soorten)

Voor de tabel 3-soorten kan door het Ministerie van LNV eveneens een mitigatieplan worden goedgekeurd (in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien aan specifieke criteria wordt voldaan. Deze criteria zijn afhankelijk van de status van de betreffende tabel 3-soort¹:

Voor tabel 3-soorten afkomstig uit Bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, kan ontheffing aangevraagd worden indien er geen alternatief beschikbaar is, en op grond van wettelijke belangen uit deze AMvB. Dit zijn:

- a) *Bepalingen inzake vrij verkeer en markt van het Verdrag tot oprichting van de EG*
- b) *Bescherming van flora en fauna*
- c) *Veiligheid van het luchtverkeer*
- d) *Volksgezondheid of openbare veiligheid*
- e) *Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*
- f) *Voorkomen van ernstige schade aan eigendom anders dan gewas, vee, bos en wateren*
- g) *Belangrijke overlast veroorzaakt door een beschermde inheemse diersoort*
- h) *Uitvoering van bestendig beheer en onderhoud in landbouw en bosbouw*
- i) *Bestendig gebruik*
- j) *Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

¹ De tabel 3-soorten kunnen verdeeld worden in twee categorieën; hetzij Bijlage 1-soorten van de bijlagen van het (AMvB) Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, of Bijlage IV-soorten van de bijlagen van de Europese Habitatrichtlijn. De aanwijzing van de eerste categorie is nationaal bepaald. Voor de tweede categorie gelden Europese verplichtingen om beschermingsmaatregelen te nemen.

Voor tabel 3-soorten uit de Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor ruimtelijke ingrepen alleen ontheffing verleend wordt indien er geen alternatief beschikbaar is en op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- a) *Bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van de natuurlijke habitats*
- b) *Ter voorkoming van ernstige schade aan o.a. gewassen, veehouderijen, bossen en wateren*
- c) *In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*
- d) *Ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- e) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en Faunawet een bijzondere positie in. De basis hiervoor vormt de Europese Vogelrichtlijn, waarin ondermeer de bescherming gereguleerd is voor alle inheemse en geregeld voorkomende trekvogels, zodat deze 'kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten'. Voor deze vogels is de Flora- en Faunawet van kracht. De Flora- en Faunawet geeft aan dat álle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd zijn tijdens de broedperiode. Ontheffingen voor verstoring tijdens de broedperiode worden niet verleend. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen van een aantal in Nederland kwetsbare vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn en categorie 5 alléén tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor deze soorten is daarom vaak ook inzicht nodig in de rust- en verblijfplaatsen in het plangebied en de omgeving. De onderscheiden categorieën zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, ook buiten het broedseizoen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde géén koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Boerenzwaluw, Groene specht en Torenvalk).

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 t/m 4 de volgende soorten: *Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw*. De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd.

De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter óók jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen. Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten: *Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht*.

Voor het verstoren van broedende vogels tijdens de broedperiode wordt in principe in het geheel géén ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels en/of de jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen geldt een zware toets, vergelijkbaar met die van tabel 3-soorten. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen alternatief beschikbaar is en aan specifieke wettelijke criteria wordt voldaan, voortkomend uit de Europese Vogelrichtlijn. Deze criteria zijn:

- a) *-Volksgezondheid of openbare veiligheid*
 - Veiligheid van het luchtverkeer*
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren*
 - Bescherming van flora en fauna*
- b) *In verband met onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- c) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

In het geval van vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen te nemen, en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Hierbij is altijd een zogenaamde omgevingscheck nodig om inzicht te krijgen in de lokale omstandigheden. Het verdient de sterke aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van LNV, in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag.

Zorgplicht

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht opgenomen; artikel 2, lid 1. De tekst daarvan is als volgt: "Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen

te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.”

Over de Rode lijst

De Rode lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode lijst zijn geplaatst, zijn alléén beschermd als ze ook in de Flora- en Faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Soorten kunnen op de Rode Lijst worden opgenomen wanneer zij zeldzaam zijn of wanneer de trend negatief is. Voor soorten van de Rode Lijst is niet per definitie een ontheffing vereist. Deze lijst heeft een signalerende functie en dient als een instrument ten behoeve van beleidsontwikkeling. Het zeldzamer worden van een bepaalde soort en het daarmee in een andere categorie terechtkomen, kan wel tot gevolg hebben dat een soort door de minister onder het beschermingsregime van de Flora- en Faunawet wordt geschaard. Voorts geldt dat voor beschermde Rode Lijst-soorten de gunstige staat van instandhouding eerder in het geding kan zijn, waardoor eerder compenserende maatregelen kunnen worden geëist. Dit is echter geen vaststaand feit.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 van 25 mei 1998 (in werking getreden op 1 oktober 2005) behelst de bescherming van natuur en landschap. De gebiedsbescherming staat centraal in deze wet. De schaal en beschermde waarden van de gebieden varieert, evenals het Bevoegd Gezag (Provincie, dan wel LNV). De Natuurbeschermingswet 1998 omvat:

- Natura 2000-gebieden (Speciale beschermingszones Vogel- en Habitatrichtlijn)
- Beschermde natuurmonumenten (incl. de (verouderde) Staatsnatuurmonumenten)

Natura 2000-gebieden

De bescherming van Natura 2000-gebieden volgens de Natuurbeschermingswet 1998 is vergelijkbaar met de bescherming volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Nederland past een vergunningstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Minister van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen, niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Op dit moment worden voor alle Natura 2000-gebieden beheerplannen opgesteld die duidelijk maken welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

In de sinds 1 oktober 2005 gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 vallen de Beschermde natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten beide onder één noemer: Beschermde natuurmonumenten. Verder wordt onderscheid gemaakt tussen Beschermde natuurmonumenten die binnen en buiten Natura 2000-gebieden liggen: Het beschermingsregime van de gebieden die binnen Natura 2000-gebieden liggen en die al onder de oude wet zijn aangewezen, treedt terug. Natuurwaarden en natuurschoon waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied. Voor gebieden die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij de minister van LNV of de provincie een vergunning heeft verleend.

Wetlands

De begrenzingen van Wetlands in Nederland komt overeen met de begrenzing van Vogelrichtlijngebieden. De aanwijzing is geregeld in de beschikkingen in het kader van de Vogelrichtlijn (ministerie van LNV). De natuurwaarden binnen Wetlands hebben betrekking op de

functie voor vogels. Wanneer effecten op Vogelrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) zijn bepaald, dan geldt de uitkomst hiervan daarom ook voor Wetlands.

Wijze van toetsing Natuurbeschermingswet 1998

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of activiteiten moet altijd inzichtelijk worden gemaakt of (significant) negatieve effecten optreden. Deze effectbepaling wordt gedaan in een zogenaamde 'Voortoets'. De Voortoets heeft drie mogelijke uitkomsten:

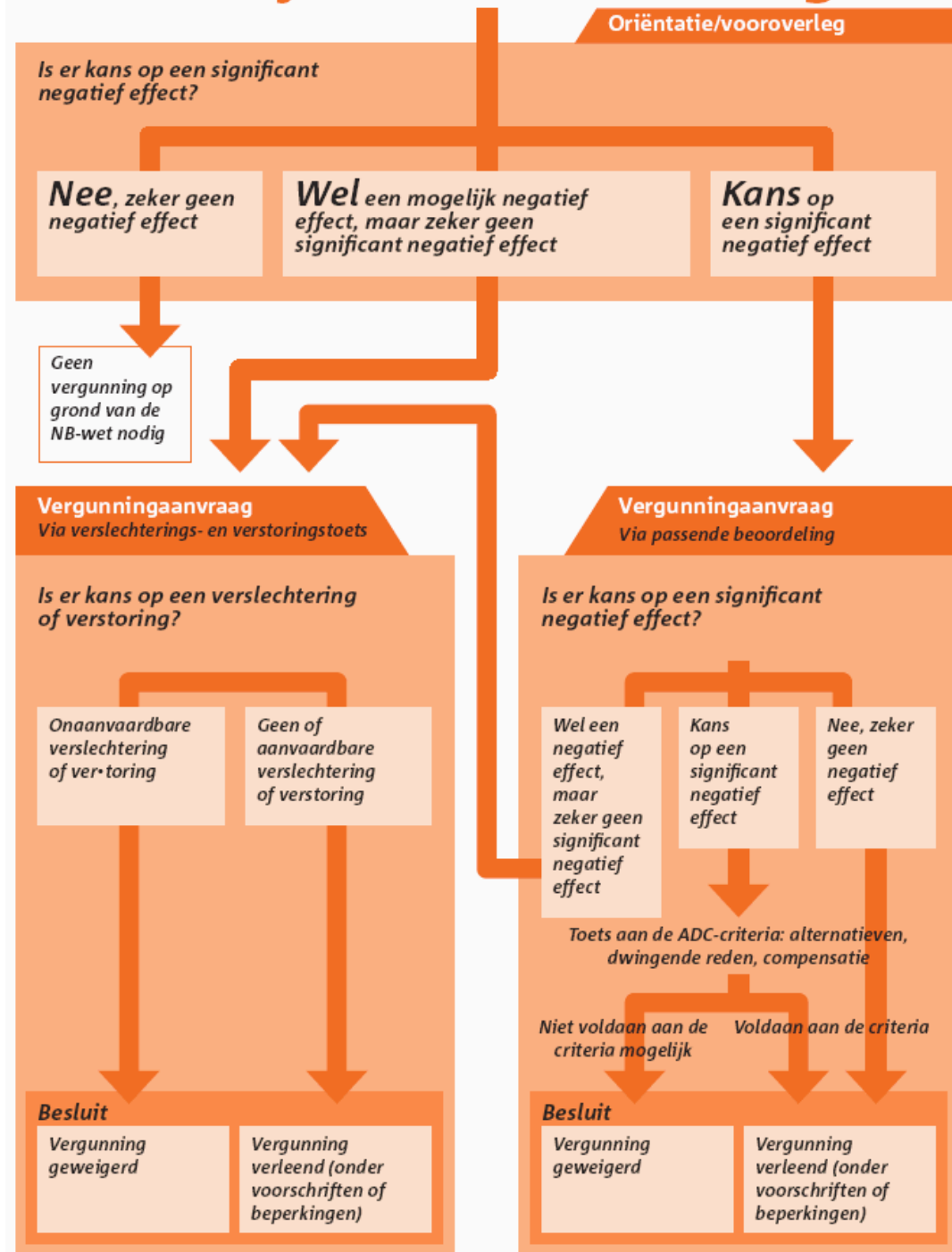
4. Er is met zekerheid géén sprake van negatieve effecten: er is geen vergunning noodzakelijk.
5. Er kan niet worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden, maar deze effecten zijn niet significant negatief. Er is een zogenaamde 'Verslechterings- en Verstoringstoets' noodzakelijk waarin inzichtelijk wordt gemaakt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Wanneer de effecten voor het Bevoegd Gezag aanvaardbaar zijn, dan wordt een vergunning verleend met daarin mogelijk bepaalde voorschriften of beperkingen.
6. Er is sprake van negatieve effecten én deze zijn mogelijk significant negatief: één of meer van de instandhoudingdoelstellingen worden mogelijk geschaad. Er is een zogenaamde 'Passende Beoordeling' noodzakelijk, gevolgd door een vergunningprocedure.

De 'Passende Beoordeling' kent vervolgens ook drie mogelijke uitkomsten:

- 3.1. Bij nadere beschouwing blijkt er geen sprake te zijn van negatieve effecten (een enigszins theoretische optie). Er dient desondanks een vergunning te worden aangevraagd, die mogelijk voorschriften en/of beperkingen zal bevatten.
- 3.2. Er is wel sprake van een negatief effect, maar de omvang van dit effect blijkt bij nadere beschouwing niet significant negatief te zijn. In principe is een 'Verslechterings- en Verstoringstoets' nodig, hoewel de bouwstenen al grotendeels of geheel zullen zijn verzameld tijdens deze fase van de Passende Beoordeling. Een vergunning dient te worden aangevraagd, die mogelijk voorschriften en/of beperkingen zal bevatten.
- 3.3. Er zijn significant negatieve effecten, of dit kan niet worden uitgesloten. Er zal gekeken moeten worden naar de belangen en argumenten om de ontwikkeling uit te voeren. Deze criteria worden de 'ADC-criteria' genoemd (Alternatieven, Dwingende redenen voor groot openbaar belang, en Compensatie). Wanneer niet aan deze ADC-criteria kan worden voldaan wordt geen vergunning verleend. Wanneer er wel aan kan worden voldaan kan uiteindelijk door de provincie een vergunning verleend met mogelijk voorschriften en/of beperkingen. De ADC-criteria zijn:
 - Zijn er locatiealternatieven mogelijk en overwogen, die mogelijk tot minder schade aan beschermde natuurwaarden leiden?
 - Is er sprake van een zogenaamde 'dwingende reden van groot openbaar belang?' Er worden verschillende wettelijke belangen onderscheiden. Wanneer sprake is van mogelijke effecten op door de EU als 'prioritair' aangemerkte soorten of habitats, is het aantal mogelijke redenen veel kleiner.
 - Op welke manier wordt getracht de schade zo klein mogelijk te laten zijn (mitigatie) of te compenseren? Zulke maatregelen dienen overigens te worden getroffen vóórdat toestemming voor de ontwikkeling kan worden verleend.

Onderstaand stroomschema geeft het vervoltraject weer vanaf het moment van het gereedkomen van de Voortoets (eerste blok 'Oriëntatie/vooroverleg').

Project of handeling

Stroomschema Natuurbeschermingswet 1998 [LNV, Over beheerplannen en vergunningen]

Bescherming EHS via de Wet op de Ruimtelijke Ordening en andere wetgeving

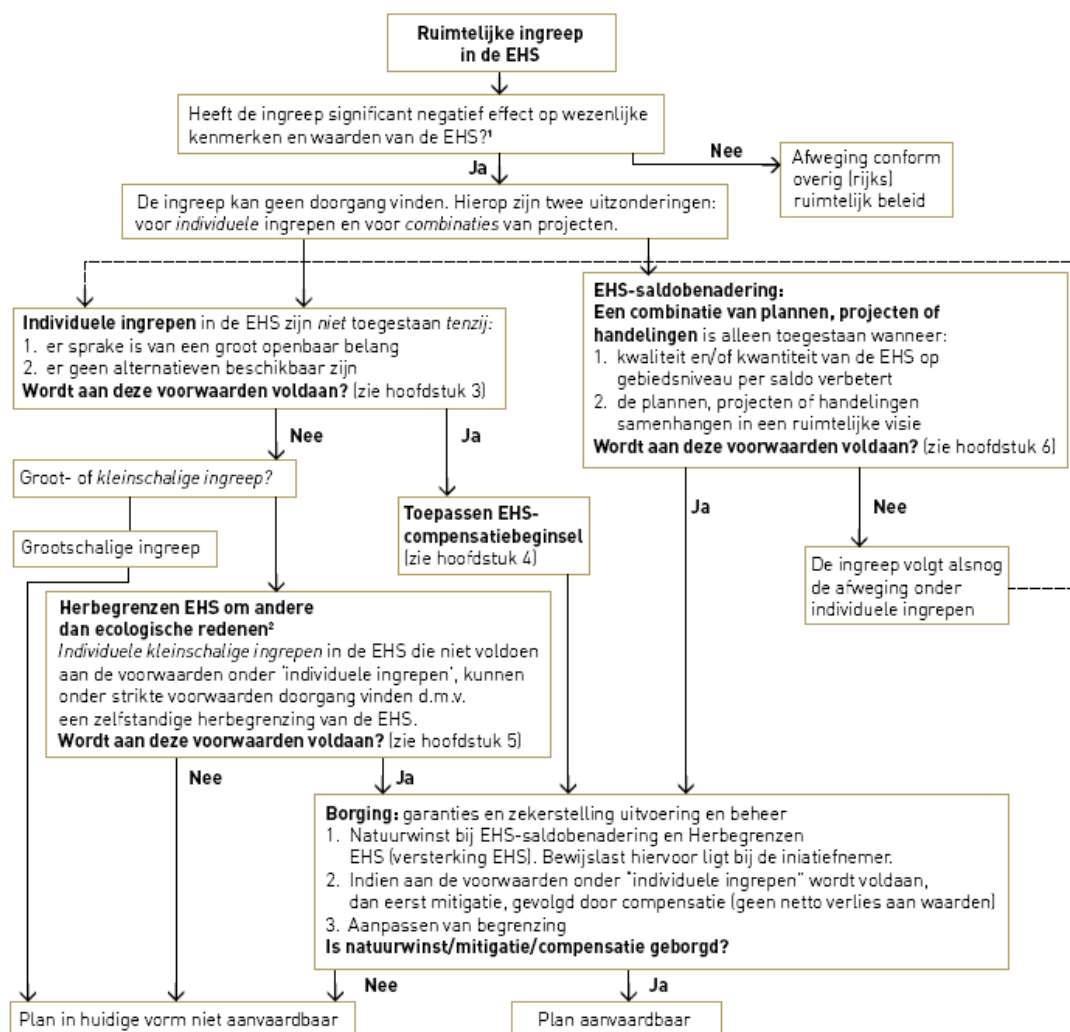
De Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de basis voor de vaststelling van het ruimtelijke beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Het stelsel van de Wro gaat ervan uit dat plannen van een hogere overheid doorwerken naar lagere overheden. De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur is verankerd in de Nota Ruimte (structuurvisie op rijksniveau) en provinciale omgevingsvisies en omgevingsverordeningen. De begrenzingen en indelingen bij de begrenzingen en bijbehorende doelen en/of doelsoorten verschillen per provincie, maar zijn altijd geheel of gedeeltelijk vastgelegd in provinciale omgevingsvisies en –verordeningen. Deze zijn bindend voor het vaststellende bestuursorgaan: gemeenten dienen de bescherming vast te leggen in hun bestemmingsplannen.

Het ruimtelijk beleid voor de EHS is altijd gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van de EHS, waarbij tevens rekening wordt gehouden met andere gebiedsbelangen. Binnen de EHS is conform de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime van toepassing. Plannen, projecten of handelingen worden volgens dit regime beoordeeld. Als wezenlijke kenmerken en waarden definieert de Nota Ruimte actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om de bij het gebied behorende natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en belevingswaarde.

Bij toetsing van de ingreep aan de EHS zijn de 'Spelregels EHS'; een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies van toepassing. Hierin wordt ondermeer de eis gesteld dat voor ingrepen binnen de EHS aangetoond moet worden dat, -bij aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden-, er geen reële locatiealternatieven zijn en er sprake is van redenen van zwaarwegende belangen.

Wanneer een ontwikkeling gepaard gaat met een ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de mogelijke effecten op de EHS noodzakelijk. Wanneer er geen ruimtelijke procedure van toepassing is, maar wél mogelijke effecten op de EHS denkbaar zijn, is het raadzaam (en in sommige gevallen alsnog noodzakelijk) tóch een toetsing aan de doelen van de EHS uit te voeren en in overleg te treden met het Bevoegd Gezag; de gemeente.

In onderstaand stroomschema zijn deze en aanvullende stappen en benodigde onderbouwingen weergegeven [Ministerie van LNV, Spelregels EHS, 2007].

Stroomschema EHS [LNV, Spelregels EHS, 2007]

¹ Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een netto of reeds gesaldeerd effect. Indien de ingreep plaats vindt in een Natura 2000-gebied gelden aanvullende regels.

² Een andere mogelijkheid in de EHS is herbegrenzing om ecologische redenen. Deze mogelijkheid is echter niet weergegeven in dit schema omdat er geen ruimtelijke ingreep aan ten grondslag ligt.